

ונביא מתוך דברי בנו של הגה"ק ר"א זצ"ל. הגאון רבי צבי זצ"ל המחבר הספר הנ"ל בהקדמתו: וקראתי את החיבור הלזה בשם גאון צבי. על שמי צבי, ולא לתפארתי קראתי אותו בשם המקרה גאון אלא הנוטריקון מה דכתיב תהלים פ"ו יוד גדול אתה ועושה נפלאות, כי אין להגיד הנפלאות והנסים אשר בחמלת ד' באים עלי, כי מרירות ותלאות רבות סבבוני מן עת צאתי מרחם אמי עד עתה, וחסדך ד' ברוב רחמיך היה החופף עלי כל היום להציל אותי מהם ולהביאני עד הלום למען אקיים את העיקר מן כל העיקרים מה דכתיב חבקוק ב' פסוק ד' וצדיק ב'אמונתו י'חי'.

וכאשר שאלתי במכתב את א"א מ"ו יחי' לאוי"ט על השם הזה השיב לי, הלא איתא שלהי כתובות דור שבן דוד בא קטיגוריא בת"ח פירש"י הרבה מסטינים ומלמדים חובה יעמדו עליהם, ועתה הרי נתקיים כזאת, אף שמבואר ביו"ד סי' רמ"ב ס"ב וקצת בתוספת ביאור בש"ך יו"ד י"ח ס"ק כ"ט דהאידינא ליכא דין ת"ח, האויבים המבקרים להעליל על חכמי תורה עושים בזה להחזיק אותם לת"ח לענין זה ללמד עליהם חובה. והמליצה מאויבי תחכמני, ואם ישמעו שם זה יאמרו רמות רוחא היא ויצא מזה גרם להחטיאם במה דכתיב דברי הימים ב' ל"ו ט"ו ויהיו מלעיבים גו' ודרשו חז"ל ע"ז בשבת קי"ט ע"ב אמר ר' יהודה אמר רב כל המבזה ת"ח כו', כיון דלפי החזקתם מבזים הם ת"ח.

ואם שיש כבר שם כזה גאון צבי כמדומה על מסכת ב"מ אינה דומה הדורות הקודמות. לכן דעת אאמ"ו יחי' לקרוא שם החיבור זה שהוא פי' על מסכת קינים בשם קן מפורשת, וזולת שהוא נאות לפי הענין יש לו עוד טעם כמוס להסמיך למה דכתיב תהלים פ"ד ד' גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחי את מזבחותיך וגו' וכל הקאפיטל מישרך שייך למה שכוונתי בשם הזה, וציוה עלי שישאר גם השם אשר נתתיו גאון צבי. עכ"ד.

קינין - אליבא דר' יהושע

בזבחים דף ס"ז ע"ב (ורש"י שם בריש העמוד ד"ה חטאת לזו) ודף ס"ח ע"א (ורש"י שם ד"ה א"ר יהושע) מתבאר שסתם משניות דקינין אזלא אליבא דר' יהושע, מזה ששינינו בסוף המסכתא (פ"ג מ"ו) אמר ר' יהושע זהו שאמרו כשהוא חי כו'.

סיום על מסכת קינין לגבי בכורות בערב פסח

כותב הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שיחי' בקובץ עץ חיים (באבוב) קובץ ט"ו (ע' שעב אות כד): בספר דולה ומשקה (עמוד שיט) נשאל הגאון ר' חיים קנייבסקי שליט"א, האם עושים סיום על מסכת "קינים", שהוא משניות בלי גמרא, אבל בש"ס וילנא מודפס הוא כמו מסכת רגילה (שלשה דפים). והשיב, כרצונך. ע"כ. ושוב נשאל: האם מהני גם לפטור בכורים בערב פסח? והשיב: לא מהני ע"כ.

וכתב ספר דרך שיחה (חלק ב' ע' שנא):

מו"ר [הגר"ח קנייבסקי] שליט"א עשה סיום על מסכת קינים, ולמד זאת במשך כמה רגעים, שתה יין ואמר ההדרן, וכשנשאל וכי על מסכת פאה [-שהיא משניות] גם עושה סיום. השיב: מסכת קינים שאני, שהוא בין ב' גמרות ע"כ.